



ניסן התשע"ו

ה ר ב נ ו ת ה ר א ש י ת ל י ש ר א ל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארצית

בס"ד

מבחן הסמכה באיסור והיתר

הוראות לנבחן:

- יש לענות על 10 מתוך 12 השאלות.
- בכל תשובה יש לכתוב את מקורות הגמרא והראשונים ועד לפסק ההלכה.
- יש להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.
- יש לכתוב את התשובות בעמודה השמאלית של המחברת בלבד.

בהצלחה!

1. דין בשר שלא הוכשר ונתבשל

- אדם קנה בשר לכבוד שבת וחשב שהוא מוכשר ובשלו בקדירה, ולאחר מכן התברר לו שהבשר לא הוכשר כלל.
- מה דין הבשר אם יש שישים במים שבקדירה כנגדו. כתוב את שיטות הראשונים וטעמיהם וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בזה.
 - האם ישתנה הדין באם בישל תרנגולת חלולה ויש שישים כנגדה.
 - מה הדין אם אין שישים במים כנגד הבשר, אך הכניס את הבשר למים רותחים מאוד.

2. דין צליית בשר וכבד

- האם צריך לקרוע את הכבד לפני צלייתו. כתוב את שיטת השו"ע והרמ"א בזה.
- בשר או כבד שנצלו ועדיין נשאר דם בתוכם, באופן שלא נצלו שעור חצי צליה. מה דינם של הכבד והבשר. כתוב את השיטות וטעמיהם.
- יש הצולים כבד או בשר שלא הוכשר בתנור עם גופי חימום חשמליים, ומניחים את הכבד או הבשר ע"ג רשת ברזל ותחתיה מונחת תבנית חד פעמית אשר לתוכה זב הדם. מה דינם של הכבד והבשר והתנור. נתח את צדדי הבעיה וחווה דעתך לפסק ההלכה.

3. דין ביצים שבתוך התרנגולת

- איתא בגמ' בביצה (ז). "השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב ר' יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות". בפירוש המילה "גמורות" נחלקו הראשונים.
- כתוב ד' שיטות בראשונים בזה. והאם ההיתר לשיטתם הוא אפי' מעורות בגידין.
 - כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בדין הנ"ל.
 - מהי שיטתו של הש"ך בדין הנ"ל. וכיצד פוסקים הרש"ל והט"ז להלכה.

4. דין המתנה בין בשר לחלב

- בעלת הבית הניחה סיר (מחורר בתחתיתו) עם מאכל קוסקוס פרווה מעל קדירה רותחת של מרק עם בשר. כך שהזיעה הרתחת של המרק נבלעה בתוך מאכל הקוסקוס ונתנה בו טעם הבשר. ואין שישים במאכל הקוסקוס כנגד קדירת המרק.
- האם אדם שאכל מן הקוסקוס הנ"ל עליו להמתין שש שעות כדי לאכול ארוחת חלבית. נתח את צדדי הבעיה ובסס את תשובתך.

5. דוחקא דסכינא

- כתוב את ההבדל ההלכתי בדינים הבאים וטעמם, עד כמה נאסר או נבלע.
- באר לפי זה מה חמור יותר חורפיה ודוחקא או חום ודוחקא.
 - חתך בסכין חולבת בת יומא בשר רותח (בכלי ראשון).
 - חתך בסכין בשרית מקונחת בת יומא צנון (חריף).
 - חתך בסכין שאינה בת יומא ואינה מקונחת צנון (חריף).
 - חתך בסכין שאינה בת יומא ואינה מקונחת בשר רותח (בכלי ראשון).

6. מעשה שהיה

- א. בערב פורים הכינה בעלת הבית כמות גדולה של לחמניות חלביות כדי לחלקן במשלוח המנות בפורים, אך דא עקא ששכחה לעשות היכר בלחמניות לפני האפיה.
האם ניתן להתיר את הלחמניות החלביות. בסס את תשובתך.
ב. על גבי הפלטה של שבת הונח סיר חמין בשרי בערב שבת, ובצד של הפלטה הונחו חלות כדי לחממן, ומעט רוטב גלש מן סיר החמין ע"ג הפלטה ולא נגע בחלות.
האם ניתן לאכול את החלות בארוחה חלבית. כתוב את השיטות השונות ואת טעמיהן.

7. דיני ביטול ביצה

- א. ביצה עם דם או ביצה עם אפרוח איזו מהן נחשבת בריה, נמק.
ב. בכמה בטלה ביצה של תרנגולת שהיא ספק טריפה.
ג. בכמה בטלה פליטת ביצה שיש בה אפרוח או טיפת דם ובכמה בטלה היא עצמה.

8. תערובת כלים

- א. כף שנטרפה והתערבבה באחרות בכמה בטלה, ומדוע. הוכח דברך מדיני נדרים ומעשר שני.
ב. הט"ז השווה בין דין כלי שנבלע בטריפה לבין מלח הבלוע מן הדם, מה העקרון שצוין. ומה הקשה ממנו לעניין הכשרת כלי שנתערב כנ"ל (סעיף א). צוין מה הסיק להלכה.
ג. האם אמרינן דין "דבר שיש לו מתירין" בדבר שראוי לשימוש פעמים רבות. ומה למד מדין זה הפת"ש לעניין כלי שהתערב כנ"ל (סעיף א).

9. תתאה גבר וכלי שני

- א. האם אמרינן תתאה גבר בהיתר צון שהונח בכלי איסור חם ומה למדנו בעניין זה מדגים שעלו בקערה.
ב. האם אמרינן תתאה גבר באיסור שהוא חם בכלי שני והונח עליו היתר צון.
ג. האם כלי חרס בולע בכלי שני. כתוב דעת רש"ל, ש"ך, הרמ"א (בהלכות פסח) וב"ח.

10. בשר במקולין

- א. למדנו בזבחים (ע): "כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות ימותו, ואקשינן וניכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש וכו' ומשני שמא יקח מן הקבוע". הסבר מדוע לא נגזרה גזרה זו במקולין.
ב. מה הדין באם ידוע שיש טריפה בחנות אחת ולא נודע באיזה חנות, האם גוזרים שמא יקח מן הקבוע. הסבר מדוע.
ג. לקח חתיכה מן הקבוע והתערבה בחתיכות ואינה ניכרת, מה דינה לדעת השו"ע והרמ"א. וכיצד מסבירים הש"ך והט"ז את שיטת הרשב"א. ומה נפ"מ בזה בדעת השו"ע.

11. פת נוכרי ובישולי עכו"ם

- השווה בין דין פת נוכרי ובישולי עכו"ם.
א. כשהגיס או היפך ישראל וכו"ב.
ב. בשגירה או חיתוי של ישראל.
ג. לעניין השלכת קיסם ע"י ישראל.

12. הכשרת כלים

- א. הגעיל כלי שצריך ליבון האם מותר להשתמש בו בכלי שני. מה הדין בדיעבד.
ב. האם מותר בכלי הנ"ל להשתמש צון חריף כגון חומץ.
ג. האם מותר בכלי הנ"ל להשתמש בצון בלבד באופן קבוע.